

دانشگاه علوم پزشکی تهران
دانشکده پرستاری و مامایی

عنوان:

**بومی سازی راهنمای بالینی ارزیابی و تشخیص اختلالات عملکرد جنسی شایع
در افراد متقاضی طلاق**

رساله جهت اخذ درجه دکتری تخصصی (PhD) در رشته‌ی بهداشت باروری

نگارنده:

مینو صفائی

اساتید راهنما:

دکتر راضیه معصومی

دکتر سید امیرحسین مهدوی

استاد مشاور:

دکتر لاله قدیریان

۱۴۰۱

چکیده فارسی:

بومی‌سازی راهنمای بالینی ارزیابی و تشخیص اختلالات عملکرد جنسی شایع در افراد متقاضی طلاق

زمینه و هدف: در عصر کنونی طلاق به صورت یکی از پدیده‌های شایع جامعه انسانی شناخته شده است. یکی از شایعترین مواردی که زوجین برای طلاق به دادگاه‌ها مراجعه می‌نمایند عدم توانایی برقراری رابطه جنسی است. لازمه بررسی و تشخیص مناسب در زوجین با شرایط فوق، در اختیار داشتن یک راهنمای بالینی نظام‌مند توسط تیم ارائه‌دهنده خدمات از منظر ارزیابی و تشخیص است. از اینرو هدف این تحقیق، بومی‌سازی راهنمای بالینی جهت ارزیابی و تشخیص اختلالات کارکرد جنسی شایع در افراد متقاضی طلاق بود.

روش کار: مطالعه حاضر از نوع ترکیبی چندمرحله‌ای است. در این مطالعه بومی‌سازی راهنمای بالینی ارزیابی و تشخیص اختلالات کارکرد جنسی شایع در افراد متقاضی طلاق براساس مدل ADAPTE در ۶ مرحله انجام شد. مرحله اول شامل مرور و غربالگری راهنماهای بالینی موجود در زمینه ارزیابی و تشخیص اختلالات کارکرد جنسی شایع در ایران و کشورهای دیگر بود. در مرحله دوم به تدوین سناریوها پرداخته شد. در مرحله سوم مطالعه کیفی با عنوان تبیین درک و تجربه مراجعه به سازمان پزشکی قانونی به علت اختلالات کارکرد جنسی شایع از دیدگاه ارائه‌دهنده و گیرنده خدمت انجام و سناریوهایی نیز برای پاسخ به سوالات پژوهشی از این مطالعه استخراج شد. در مرحله چهارم سناریوهای تعیین شده به روش دلفی در دو راند اول و دوم برای متخصصین ارسال شد و در مرحله پنجم جلسه اجماع جهت نهایی کردن توصیه‌ها برگزار شد. در مرحله ششم نیز دو معیار ممیزی برای راهنمای بالینی بومی‌سازی شده به روش رای‌گیری انتخاب شد.

یافته‌ها: براساس نتایج حاصل از مرحله اول مطالعه، ۸ راهنمای بالینی انتخاب و ۱۷ سوال پژوهشی در حیطه اختلالات کارکرد جنسی براساس ساختار PICO از این راهنماهای بالینی طراحی شد. همچنین در حیطه اختلالات کارکرد جنسی در زنان براساس نظر اساتید محترم تیم تحقیق و نظرخواهی از چند تن سکسولوژیست‌های معتبر و براساس جستجوهای صورت گرفته، الگوریتم ارزیابی و تشخیص اختلالات درد/دخول تناسلی-لگنی در تمام منابع یکسان است و از آنجا که الگوریتم تشخیص و ارزیابی این اختلال در کتاب‌های مرجع آورده شده است و نیاز به بومی‌سازی ناست، این قسمت بر طبق نظر اساتید محترم سکسولوژی از کتاب *The ESSM Manual of Sexual Medicine (2015)* استخراج، ترجمه و به راهنمای بالینی اضافه شد. در مرحله دوم پژوهش، ۲۵ سناریو در پاسخ به سوالات

پژوهشی مرحله اول از راهنماهای بالینی منتخب مرحله اول استخراج شد. در مرحله سوم براساس انجام مصاحبه با گیرندگان خدمت، ۳ طبقه "چالش‌های استفاده از خدمات موجود"، "انتظارات از خدمات ارزیابی و تشخیصی"، "انتظارات مشاوره‌ای و درمانی مراجع" به دست آمد. همچنین براساس نتایج حاصل از مصاحبه با ارائه‌دهندگان خدمت ۴ طبقه "چالش‌های موجود سیستم پزشکی قانونی در فرایند ارزیابی جنسی"، "ویژگی‌های ارائه خدمات ارزیابی مطلوب"، "ویژگی‌های راهنمای بالینی" و "چالش‌های ارزیابی اختلالات عملکرد جنسی" حاصل شد. لازم به ذکر است که از این مرحله، سناریوهایی نیز برای پاسخ‌دهی به سوالات پژوهشی استخراج شد. در مرحله چهارم، سناریوها در قالب فرم امتیازدهی نهایی، به همراه جدول استخراج شواهد پشتیبان، مزیت‌بالینی مداخلات و اقدامات و جدول قابلیت بومی‌سازی به روش دلفی در دو راند یک و دو برای اعضا ارسال شد. از ۲۵ سناریویی که در راند اول و دوم دلفی مورد بحث و تبادل نظر قرار گرفته بود، تعداد ۸ مورد از سناریوها مورد موافقت یا رد قرار نگرفت که جهت بررسی در جلسه اجماع مطرح شدند و توصیه‌هایی که اکثریت آرا (توافق بیش از ۸۰ درصد) را کسب نمودند وارد راهنمای بالینی شدند. راهنمای بالینی پس از تایید کلیه اساتید، نهایی‌سازی شد. در راستای امکان ارزیابی و پایش راهنمای بالینی بومی‌سازی شده، ۲ توصیه چند درصد از زوجین در بدو ورود به پزشکی قانونی، توسط مشاور از مسیر پیش‌رو در فرآیند پزشکی قانونی آگاه می‌شوند، و چند درصد از مراجعین دارای پرونده اختلالات عملکرد جنسی، به صورت زوجی و توسط تیم چندتخصصی مورد ارزیابی قرار گرفته‌اند، به عنوان معیارهای ممیزی انتخاب شدند.

نتیجه‌گیری: راهنمای بالینی ارزیابی و تشخیص اختلالات کارکرد جنسی در افراد متقاضی طلاق اولین راهنمای بالینی است که در این رابطه در کشور ایران بومی‌سازی شده است. تلفیق تجربیات ارائه‌دهندگان و گیرندگان خدمت با دانش روز دنیا منجر به بومی‌سازی راهنمای بالینی منطبق با شرایط کشور شده و راهنمای بالینی طراحی شده را کاربردی و مقبول می‌کند. راهنمای بالینی بومی‌سازی شده اختصاصی، جامع، اعتباربخشی شده و متناسب با نیازهای افراد متقاضی طلاق است. این راهنما می‌تواند به‌عنوان یک چارچوب علمی و کاربردی در زمینه ارائه خدمات ارزیابی و تشخیص اختلالات کارکرد جنسی در افراد متقاضی طلاق در پزشکی قانونی و سایر مراکز ذی‌نفع استفاده و همچنین به‌عنوان یک منبع آموزش برای ارائه‌دهندگان خدمت به کار گرفته شود.

کلید واژه‌ها: اختلالات کارکرد جنسی، اختلال نعوظ، انزال زودرس، طلاق، راهنمای بالینی

Tehran University of Medical Sciences
School of School of Nursing and Midwifery

Title:

**Adaptation of a clinical guideline to evaluate
and diagnosis of prevalent sexual dysfunction in
divorce applicants**

A dissertation submitted as partial fulfillment of the requirements for
Doctor of Philosophy (PhD) Degree

By

Minoo Safaei

Supervisors

Dr. Raziye Maasoumi

Dr. Seyed Amirhosein Mahdavi

Consultant

Dr. Laleh Ghdirian

2022

Abstract:

Background and Aim: In the current era, divorce has become quite commonplace. One of the most common cases in which couples go to the courts for divorce is the inability to have a sexual relationship. The requirement for appropriate investigation and diagnosis in couples with the above conditions is to have a systematic clinical guide by the service provider team from the perspective of evaluation and diagnosis. Therefore, this research conducted a study with the aim of adaptation a clinical guideline to evaluate and diagnosis of prevalent sexual dysfunctions in divorce applicants.

Method: The present study is an Instrument Development Variant. In this study, the adaptation of the clinical guideline for the evaluation and diagnosis of prevalent sexual dysfunctions in divorce applicants based on the ADAPTE model was carried out in 6 stages. The first stage included the review and screening of existing clinical guidelines in the field of evaluation and diagnosis of prevalent sexual dysfunctions in Iran and other countries. In the second stage, scenarios were compiled. In the third stage, a qualitative study was conducted with the title of Perceptions and experiences of Forensic Medicine Department service recipients and providers during prevalent sexual dysfunction assessment following filing for divorce, and scenarios were also extracted from this study to answer the research questions. In the fourth stage, the scenarios determined by the Delphi method were sent to experts in the first and second rounds and in the fifth stage, a consensus meeting was held to finalize the recommendations. In the sixth stage, two audit criteria for the adapted clinical guideline were selected by voting.

Results: Based on the results of the first stage of the study, 8 clinical guidelines were selected and 17 research questions were designed in the field of sexual dysfunction based on the PICO structure of these guidelines. Also, in the field of sexual dysfunction in women, according to the opinion of the respected professors of the research team and the opinion of several reputable sexologists and based on the searches, the algorithm for the evaluation and diagnosis of genital-pelvic pain/penetration disorders is the same in all sources and since the algorithm for diagnosing and evaluating this disorder is given in reference books and there is no need for adaptation, This part was extracted from the ESSM Manual of Sexual Medicine book (2015), translated and added to the clinical guide according to the opinion of respected professors of sexology. In the second stage of the research, 25 scenarios were extracted from the selected clinical guidelines of the first stage in response to the research questions of the first stage. In the third stage, based on interviews with service recipients, 3 classes of "Challenges of using existing services", "Expectations of assessment and diagnostic services", "Counseling and therapeutic expectations of clients" were obtained. Also, based on the results of interviews with service providers, 4 classes of "existing challenges of the forensic medical system in the process of sexual evaluation", "features of providing optimal evaluation services", "features of clinical guidelines" and "challenges of evaluation of sexual performance disorders" were obtained. It should be noted that from this stage, scenarios were also extracted to answer the research questions. In the fourth stage, the scenarios were sent to the members in the form of the final scoring form, along with the supporting evidence extraction table, the clinical advantage of the interventions and measures, and the adaptation ability table using the

Delphi method in rounds one and two. Out of the 25 scenarios that were discussed and exchanged in the first and second rounds of Delphi, 8 scenarios were not agreed or rejected, which were presented for review in the consensus meeting, and the recommendations that the majority of votes (more than 80% agreement) They entered clinical guidance. The clinical guideline was finalized after the approval of all professors. In line with the possibility of evaluating and monitoring the adapted clinical guideline, 2 recommendations, what percentage of couples upon entering forensic medicine, will be informed by the consultant about the path ahead in the forensic medicine process, and what percentage of clients with sexual dysfunction files, in pairs and by the multispecialty team have been evaluated, were selected as audit criteria.

Conclusion: The clinical guideline for evaluation and diagnosis of sexual function disorders in divorce applicants is the first clinical guideline that has been adapted in this regard in Iran. Combining the experiences of service providers and receivers with the current knowledge of the world leads to the adaptation of the clinical guideline according to the conditions of the country and makes the designed clinical guideline practical and acceptable. The adapted clinical guideline is exclusive, comprehensive, accredited and tailored to the needs of divorce applicants. This guideline can be used as a scientific and practical framework in the field of providing evaluation services and diagnosis of sexual dysfunction in people applying for divorce in forensic medicine and other interested centers and also as a source of training for service providers.

Keywords: Sexual Dysfunction, Erectile Dysfunction, Premature Ejaculation, Divorce, Clinical Guideline